

Asia: TEM/1399/03.01.01/2018

Työntekijästä johtuvat irtisanomisperusteet työnantajan työllistäessä alle 20 työntekijää

Yleiset huomiot

Yleisluontoiset huomiot

Hallituksen esitykset työopettaa lainsäädännön muutoksista ja Aktiivimalli kakkosesta ovat molemmat yksipuolisesti ja puutteellisin tiedoin sekä ongelmakohdista piittaamatta valmisteltuja esityksiä. Niiden työllisyysvaikutukset ovat epävarmoja tai lähes olemattomat. Lisäksi esitysten työllisyysvaikutus on lähinnä työvoimapoliittiset koulutukset sekä erilaiset palkattomat työharjoittelut/-kokeilut. Näistä kumpikaan ei välttämättä lisää pakkatyövoiman määrää.

Työmarkkinajärjestöjen huolta ei ole valmistelussa kuunneltu. Lisäksi on kyseenalaista laittaa näin suuria vaikutuksia sisältäviä esityksiä lausuntokierrokselle kesken kesälomakauden.

Alle 30-vuotiaiden työttömien perusteettomia määräaikaisuuksia koskevan esityksen valmistelun päättäminen oli hallitukselta oikea päätös.

Ongelma aktiivimallissa on se, että lisää työttömien eriarvoisutumista. Heidän osaaminen ja mahdollisuudet hakea vaadittuja työ-/koulutuspaikkoja vaihtelevat huomattavasti iästä, ammatista, koulutuksesta ja erityisesti asuinpaikasta riippuen. Tulevaisuudessa maakuntien kyky ja halu tarjota työttömille palveluita tulee hyvin paljon riippumaan rahoituksesta ja poliittisesta tahdosta, ei työttömästä itsestään. Hallitus haluaa rangaista ihmisiä siitä, ettei heille löydy sopivaa työtä/koulutusta aktiivisesta hausta huolimatta. Aktiivimalli ykkönen ja kakkonen muodostavat yhdessä suuren monimutkaisen sanktioiden kokonaisuuden, joiden ehtoja on miltei mahdoton täyttää. Hallituksen esitykseen sisältyy karenssien porrastaminen ja lieventäminen, mutta se on suurelta osin SAK:n aktiivisen kampanjoinnin ansiota. Tämä lakiesitys on myös linjassa edellisten esitysten kanssa; eriarvoistava ja yksilön oikeuksia heikentävä.

Esityksen vaikutusarviointiin liittyvät huomiot

Lakiehdotus työntekijän irtisanomissuojan heikennyksistä alle 20 hengen työpaikolla on huonosti valmisteltu ja ehdotuksen työllisyysvaikutuksista ei ole uskottavaa näyttöä. Yksilötasolla se asettaa työntekijät kohtuuttomaan asemaan. Lakiehdotus vaikeuttaa huomattavasti työpaikan epäkohtiin puuttumista työntekijän toimesta, saati edunvalvontajärjestöön/työsuojeluun epäkohdista ilmoittamista. Pahimmillaan tämä asettaa työntekijät työnantajan mielivallan armoille. Esityksestä

tulee luopua, koska voimaan tullessaan se aiheuttaisi turhaa psykososiaalista kuormitusta työntekijöille ja loisi epävarmuuden sekä ahdistuneisuuden ilmapiiriä pienille työpaikoille. Työsuhteiden epävarmuuden lisääminen ei ole oikea tapa edistää työllisyyttä.

Säännöskohtaiset huomiot

TSL 7 luvun 2 §:n 1 momentti (Työntekijän henkilöön liittyvät irtisanomisperusteet)

Irtisanomisperusteet heikkenisivät ja laittaisivat pahimmillaan pienten yritysten työntekijät täysin työnantajan armoille. Työolosuhteiden parantamiseen pyrkiminen voisi johtaa irtisanomiseen. Ammattijärjestönä emme voi hyväksyä tällaista ajattelutapaa. Lisäksi pienten yritysten työntekijät olisivat lain astuessa voimaan isojen työnantajien työntekijöitä heikommassa asemassa ja eriarvoisuuden lisääminen ei voi olla hallituksen tavoite.

TSL 7 luvun 2 §:n 4 momentti (Työnantajalle säädetty muun työn tarjoamisvelvollisuus)

Sama asia toisinpäin eli pienen yrityksen työnantaja olisi eriarvoisessa asemassa verrattuna isoihin työnantajiin.

Muut huomiot

Suhde työehtosopimusmääräyksiin

Työehtosopimuksilla pyritään saamaan kaikille työntekijöille yhtäläiset oikeudet. Tämä lakiesitys sen sijaan loisi alle 20 hengen yrityksistä ihan oman maailmansa, jossa työntekijät saisivat olla jatkuvasti varpaillaan. Lakiesitys on ammattijärjestöjen ajatusmaailman vastainen.

Kankus Laura
Riihimäen kunnalliset JHL ry

Kankus Juha
Riihimäen kunnalliset JHL ry - Osasto 260